
Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

---

2015/2324(INI)

19.4.2016

STANOVISKO

Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

pro Výbor pro regionální rozvoj

o strategii EU pro alpský region
(2015/2324(INI))

Navrhovatelka: Renata Briano

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že podle článků 11, 191 a 193 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) má Evropská unie pravomoc zasahovat do všech oblastí politiky životního prostředí, jako je např. znečišťování ovzduší a vody, nakládání s odpady a změna klimatu;
- B. vzhledem k tomu, že v čl. 1 odst. 1 směrnice 2002/49/ES¹ je jasně stanoveno, že v rámci Evropské unie je nutné vypracovat „na základě stanovených priorit [společný přístup] k vyvarování se, prevenci nebo omezení škodlivých či obtěžujících účinků hluku ve venkovním prostředí“;
- C. vzhledem k Alpské úmluvě, kterou podepsaly alpské země (Francie, Itálie, Lichtenštejnsko, Monako, Německo, Rakousko, Slovinsko a Švýcarsko) a Evropská unie za účelem dosažení udržitelného rozvoje a ochrany Alp;
- D. vzhledem k průřezovému charakteru politiky v oblasti životního prostředí a k nutnosti, aby různá odvětví alpské strategie propojovala udržitelnost životního prostředí s hospodářským rozvojem; vzhledem k tomu, že součástí politiky zmírňování změny klimatu a zachování biologické rozmanitosti je nutnost zajistit odolnost ekosystémů s dostatečně propojenými biotopy, které by umožnily migraci živočišných druhů;
- E. vzhledem k tomu, že Alpy jsou druhou oblastí s největší biologickou rozmanitostí a jedním z nejdůležitějších povodí v Evropě, kde má voda význam nejenom z hlediska výroby vodní energie, ale i z hlediska zavlažování zemědělské půdy, udržitelného hospodaření s lesy, zachování biologické rozmanitosti a krajiny a zásobování pitnou vodou;
- F. s ohledem na to, že zemědělství a cestovní ruch v Alpách mají značný vliv na zachování životního prostředí, kulturní krajiny na biologické rozmanitosti;
- G. vzhledem k tomu, že historické a kulturní dědictví představuje jeden z hlavních přínosů této oblasti;
- H. vzhledem k tomu, že Parlament dne 23. května 2013 přijal usnesení o makroregionální strategii pro Alpy²;
  - 1. zdůrazňuje, že Alpy představují přírodní a kulturní prostředí pro život a práci přibližně 14 milionů osob a také důležitou turistickou destinaci, která každý rok přiláká asi 120 milionů návštěvníků;
  - 2. poukazuje na úspěch některých zemědělských modelů v alpském regionu, které jsou

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES ze dne 25. června 2002 o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí – prohlášení Komise v dohodovacím výboru ke směrnici o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí (Úř. věst. L 189, 18.7.2002, s. 12).

² Úř. v. C 55, 12.2.2016, s. 117.

kombinací výroby potravin, lesnictví, ochrany krajiny pro účely cestovního ruchu a poskytování ekosystémových služeb, jako je ochrana před lavinami; domnívá se, že tyto modely, které slouží mnoha účelům a mají malý dopad na životní prostředí, by se měly pokud možno rozšířit;

3. uznává, že alpský region je se svým širokým bohatstvím přírodní krajiny socioekonomickou oblastí s potenciálem pro cestovní ruch; konstatuje, že jej charakterizuje mimořádná rozmanitost ekosystémů od čistě horských, přes nížinné až po středomořské a pobřežní oblasti, kromě toho zde existují také velmi citlivé vodní ekosystémy jako jezera, řeky a horské potoky; poukazuje na to, že tento region je navíc velmi bohatý na biologickou rozmanitost a na přírodní zdroje, jako je voda a dřevo, a měl by být chráněn;
4. vítá skutečnost, že do unijní strategie pro alpský region jsou velmi úzce zapojeny regiony;
5. domnívá se, že je nutné se věnovat především zachování osídlení v řídcích osídlených oblastech daného regionu;
6. poukazuje na to, že v alpském regionu vedle sebe existují jak oblasti, jež jsou silně pozměněné člověkem a urbanizované, tak i méně zalidněné horské oblasti; je přesvědčen, že daná strategie musí obsahovat ucelený soubor opatření pro celou tuto oblast, s přihlédnutím ke strukturální rozmanitosti, která ji charakterizuje, a musí se zabývat především horskými alpskými oblastmi, jelikož představují nesmírný potenciál pro udržitelný hospodářský rozvoj; poukazuje na to, že opouštění tohoto regionu naproti tomu představuje jednu z příčin značného rizika vzniku hydrogeologické nestability v některých oblastech, jejíž účinky se odrážejí na celém regionu (záplavy, sesuvy půdy); zdůrazňuje klíčovou úlohu, již mají sociální služby pro udržitelný růst a pro boj proti vyliďňování hor, a poukazuje na potřebu lépe propagovat mechanismus civilní ochrany EU;
7. poukazuje na to, že zemědělství v horských oblastech má značný význam z hlediska ochrany geologické stability Alp; konstatuje však, že horské zemědělství je vystaveno klimaticky podmíněným přírodním katastrofám, jako jsou záplavy, laviny a sesuvy bahna; požaduje tudíž podporu opatření zaměřených na prevenci rizik (např. ochranu před záplavami);
8. je znepokojen tím, že klimatické změny přinášejí vážná rizika pro hydrologickou stabilitu a biologickou rozmanitost; zdůrazňuje, že zvyšování teploty je vážnou hrozbou pro přežití druhů živočichů a rostlin specializovaných na život ve vysokých výškách a že dalším důvodem ke znepokojení je také tání ledovců, neboť má značný dopad na zásoby podzemní vody; poukazuje tudíž na potřebu makroregionální politiky zaměřené na přizpůsobování se klimatickým změnám a udržitelné správy alpských řek, jezer a potoků;
9. považuje za nevyhnutelné podporovat politiku boje proti klimatickým změnám a volit přitom výrobní a spotřební modely zaměřené na zásady oběhového hospodářství a krátké dodavatelské řetězce a upřednostňovat racionální využívání a opětovné využívání místních materiálů a přírodních zdrojů, včetně odpadních vod a zemědělských odpadů, a sdílení služeb, což lze nejlépe podporovat a v rámci ekologického zadávání veřejných zakázek, a umožnit tak vytvoření těsného vztahu mezi výrobcí a spotřebiteli na místní úrovni; připomíná, že při řízení rizik spojených s klimatickými změnami je nutné se zabývat faktory strukturálního a organizačního ohrožení alpských společenství;

zdůrazňuje, že je zapotřebí rozšířit výměnu osvědčených postupů a přeshraniční spolupráci v oblasti řízení klimatických rizik a že je nutné přihlédnout ke všem faktorům, které by mohly toho území ohrožovat;

10. považuje za nezbytné, aby regiony zapojené do této strategie, využívaly finanční prostředky EU v souladu s politikou soudržnosti a podporovaly investice do oblasti životního prostředí, jejichž cílem je mj. přizpůsobení se klimatickým změnám a jejich zmírňování a boj proti hydrogeologické nestabilitě, a to včetně lesního hospodářství, cestovního ruchu, zemědělství (včetně ekologického zemědělství) a živočišné výroby, které hrají při hospodaření s půdou důležitou roli;
11. zdůrazňuje, že nedochází k řádnému uplatňování cílů rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES; žádá Komisi, aby při uplatňování rámcové směrnice pro vodu 2000/60/ES přihlédla ke směrnici o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin 92/43/EHS, aby bylo zajištěno udržitelnější hospodaření s vodními zdroji; zdůrazňuje, že přednost před právní úpravou by přitom měla mít spolupráce;
12. zastává názor, že problém zbývajících „bílých míst“ v mobilním pokrytí v daném regionu lze změnit na příležitost jak pro ekoturistiku, tak i pro lékařský výzkum;
13. připomíná, že ucelené hospodaření s vodními zdroji je jedním z klíčových prvků udržitelného rozvoje v Alpách; poukazuje na to, že přírodní rizika, zejména vodní rizika, mohou mít vedlejší účinky na nížiny a zastavěné plochy; zdůrazňuje proto, že je nutné rozšířit výměnu osvědčených postupů a přeshraniční spolupráci mezi orgány členských států odpovědných za správu vodohospodářství a vodních toků, spolu s „platformou pro hospodaření s vodními zdroji“, která je součástí Alpské úmluvy, s cílem reagovat na společné problémy, které jsou důsledkem klimatických změn;
14. domnívá se, že investice by měly směřovat k zajištění rovného a účinného přístupu ke zdravotní péči pro veškeré obyvatelstvo v daném regionu;
15. s ohledem na hospodářský význam cestovního ruchu pro celý alpský region považuje za nezbytné dále podporovat rozvoj šetrného cestovního ruchu; s ohledem na příklady osvědčené praxe, jako např. turistické platformy „Alpine Pearls“ vzniklé v rámci projektu „Alpská mobilita“ financovaného ze strany EU, poukazuje na dosavadní úspěchy, na něž je třeba navázat;
16. považuje za nezbytné plánovat politiku energetické účinnosti a energetických úspor a zdokonalovat možnost využívání energie z obnovitelných a udržitelných alternativních zdrojů, a to na základě řádného hospodaření s vodními, lesními a krajinnými zdroji; považuje za důležité rozvíjet výstavbu modelu decentralizované a místní výroby energie a jejich dodávek mj. prostřednictvím integrace sítí a uchovávání energie; vyzývá tedy k vytvoření iniciativ na rozšíření výzkumu týkajícího se zvláštních požadavků horských regionů; zdůrazňuje, že je důležité přimět spotřebitele, aby investovali do výroby energie z obnovitelných zdrojů, a tak zvyšovat energetickou bezpečnost a chránit je před energetickou chudobou; zdůrazňuje význam vodních elektráren pro zásobování horských oblastí energií a vyzývá místní správu, aby podporovala používání energie z vodních elektráren, jakož i dalších obnovitelných zdrojů k naplnění potřeb obyvatelstva;
17. s politováním konstatuje, že v důsledku jiného než zemědělského využívání půdy, jako je

stavba silnic a přeměňování půdy na stavební pozemky, dochází ke zmenšování plochy zemědělské půdy; vyzývá k praktickému zaměření podpůrných programů a dotací k trvalému zajištění toho, aby plochy určené k zemědělské a lesnické činnosti byly i nadále k dispozici; zdůrazňuje, že téma spotřeby půdy je citlivější ve více urbanizovaných oblastech; naléhavě tedy vyzývá, aby využití půdy a urbanizace, které spotřebovávají cenné přírodní zdroje, byly prováděny udržitelným způsobem;

18. žádá o ucelený postup při budoucím utváření a uplatňování dopravní politiky a politiky v oblasti životního prostředí v alpském regionu, tak aby nedocházelo k ohrožení společných cílů na základě arbitráže účinků přelévání;
19. lituje nedostatečnému zpřístupnění hospodářských oblastí, které brání účinnému obhospodařování horských oblastí v alpském regionu, a vede tím ke snižování konkurenceschopnosti tohoto regionu; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily vhodný systém infrastruktury, který by obsahoval výstavbu vhodných hospodářských a lesních cest a cest vedoucích k pastvinám a také přístup k vysokorychlostní síti mobilních dat v alpských regionech;
20. upozorňuje na význam udržitelného cestovního ruchu, jehož motorem je ochrana biologické rozmanitosti a zachování ekosystémů, jak ukazuje vynikající příklad národních parků;
21. zdůrazňuje význam chráněných území při navrhování iniciativ zaměřených na ochranu životního prostředí, jak je uvedeno v Alpské úmluvě; považuje za nezbytné vytvořit politiku, která by stanovila národní parky jako místo pro plánování a podporu opatření zaměřených na ochranu životního prostředí; je přesvědčen, že chráněná území představují zvláště citlivý životní prostor pro lidi i přírodu; je toho názoru, že by chráněná území mohla za účelem rozvoje a uplatňování osvědčených postupů, které spojují ochranu biotopů s udržitelným hospodářstvím (kvalitní ekologické zemědělství, ochrana místních výrobků, šetrný cestovní ruch a šetrná mobilita, ochrana živočišných druhů) a mohou být přeneseny do všech částí alpského regionu a dále, mít přeshraniční charakter;
22. konstatuje, že pokud jde o dopravu, je nutné stanovit, jakým způsobem se bude v rámci udržitelné mobility povolovat přiměřený přístup do okrajovějších oblastí, které jsou stále více opuštěné;
23. považuje za nezbytné vytvořit infrastrukturu určenou pro nové druhy udržitelné dopravy, uplatňovat politiku společného využívání zboží a služeb a rozšířit propojení méně rozvinutých oblastí také za účelem prosazování rozvoje práce na dálku;
24. konstatuje, že opětovný výskyt dravců a šelem v alpském regionu je řízen na státní a místní úrovni, přestože tyto živočišné druhy neuznávají administrativní hranice; a že fenomén migrace má v alpském regionu už ze své podstaty přeshraniční povahu; domnívá se, že je nutné zintenzivnit v rámci alpské strategie a platformy „Velké masožravé šelmy a divocí kopytnatci“, která je součástí Alpské úmluvy, výměnu informací a osvědčených postupů;
25. je přesvědčen, že do rozhodovacích procesů by měly být zapojeny místní a regionální orgány, občanská společnost a hospodářské subjekty, a to otevřeným, transparentním a informovaným způsobem;

26. zdůrazňuje, že je důležité přizpůsobit obsah strategie pro Alpy iniciativám pro spolupráci, jako je Alpská úmluva, a následným protokolům k této úmluvě a zároveň zohlednit stávající spolupráci a budování sítí na nadnárodní úrovni v této oblasti, aby se dosáhlo společných politik a cílů;
27. poukazuje na to, že k zachování biologické rozmanitosti v alpském regionu je nutné aktivní zemědělství a lesnictví, která zároveň velkou měrou přispívají k jiným hospodářským odvětvím, jako je např. cestovní ruch;
28. žádá cílený finanční přístup pro makroregionální politiku v rámci alpské strategie ze strany členských států a Evropské unie;
29. považuje za nezbytné upevnit úlohu místní a regionální úrovně při provádění politiky EU a do centra plánování a realizace strategie pro Alpy postavit zásadu víceúrovňového řízení;
30. žádá, aby Evropská komise zavedla pro oblast alpské přepravy zboží maximální hodnoty hluku a rozsáhlejší systém pobídek, které by podpořily investice do omezování hluku na hlavních dopravních tazích;
31. žádá, aby byla do stávajících a budoucích opatření v oblasti daní, odvodů a poplatků za využívání infrastruktury zavedena zásada vykazování skutečných nákladů a internalizace externích nákladů, a to s přihlédnutím k celkové strategii pro alpský region, a poukazuje na nutnost vyhnout se arbitrážím a účinkům přelévání;
32. požaduje vytvoření makroregionální alpské strategie, která by umožnila udržitelné využívání půdy a přírody a tím i hospodářského a životního prostoru ve smyslu společné existence přírody a člověka, tak aby nedocházelo k dalšímu odchodu obyvatel, což může působit negativně na ochranu přírody a krajiny.

**VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

Datum přijetí	19.4.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 64 -: 1 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Marco Affronte, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Cristian-Silviu Buşoi, Nessa Childers, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Matthias Grootte, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Tibor Szanyi, Estefanía Torres Martínez, Dame Glenis Willmott, Damiano Zoffoli
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Paul Brannen, Mark Demesmaeker, Jacqueline Foster, Elena Gentile, Martin Häusling, Krzysztof Hetman, Merja Kyllönen, Mairead McGuinness, Gesine Meissner, Ulrike Müller, James Nicholson, Christel Schaldemose, Jasenko Selimovic, Bart Staes, Keith Taylor, Tom Vandenkendelaere, Carlos Zorrinho
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Angel Dzhambazki, Bronis Ropè, Marco Valli